

**Institut de Drets Humans
de Catalunya**

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2004

ÍNDEX

Agraïments	1
1. Antecedents de l'Institut de Drets Humans de Catalunya	2
2. Presentació i objectius	4
3. Diàleg "Drets Humans, necessitats emergents i nous compromisos"	6
3.1. Objectius	
3.2. Continguts	
3.3. Reunions preparatòries amb els comitès d'experts	
3.4. Difusió	
3.4. Conclusions	
3.5. Futures col·laboracions	
4. Línies d'intervenció i activitats 2004	14
4.1. Sensibilització i promoció dels Drets Humans	14
4.1.1. Premi Solidaritat	
4.1.2. Drets Humans al carrer	
4.1.3. Cap a un món millor per als nens	
4.2. Assessorament en drets humans	17
4.2.1. Informe presons	
4.2.2. Auditories en drets humans a governs locals	
4.2.3. Projectes internacionals	
4.3. Formació en Drets Humans	19
4.3.1. Cursos i Seminaris	
4.3.2. Intercanvi de persones en procés de formació	
4.3.3. Publicacions i investigacions	
4.4. Foment i participació en xarxes	23
4.4.1. Ciutats pels Drets Humans	
4.4.2. Xarxa de pobles i ciutats pels drets humans	
4.4.3. Associacionisme i participació	
4.5. Activitats puntuals	30
4.5.1. Jornada "La Defensa dels Drets Humans a Europa"	
4.5.2. Jornada "Drets, Llibertats i nou Estatut"	
4.5.3. Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra	
4.5.4. Altres activitats	
5. Socis	34
6. Convenis de col·laboració	35
7. Valoració i propostes de futur	37

Agraïments

En primer lloc volem agrair la tasca de l'equip tècnic, que possibilita la feina quotidiana de l'Institut. Aquest equip de gestió està configurat per la Magda Terés, responsable de la secretaria, l'Aïda Guillen i la Rosa Oliveres com a tècniques.

No podem oblidar, a més del experts científics, formadors i col·laboradors externs, com la Marta Merino i l'Alba Aristizábal a tota la Junta Directiva: el seu president d'Honor, José Manuel Bandrés; el president Jaume Saura i Estapà, els vicepresidents Josep Maria Solsona i Miguel Àngel Gimeno; el director David Bondia; els consellers Josep De Senespleda Raventos, Xavier Fernández Pons, Jordi Sans i Vallès, Helena Torroja i Mateu, Xavier Armengol i Gonzalez-Rothvoss, Rosa Bada Jaime, Antonio Romero Barcos i Santiago Ripol i Carulla.

A nivell extern hem comptat amb la inestimable col·laboració, entre d'altres, de MAGIA MAGIA – The Magic Company en qualitat d'assessoria tècnica i de comunicació, la companyia de Pallassos Butruf i de l'equip del Col·lectiu Ronda com a gestoria.

A nivell d'entitats i institucions privades de la ciutat remarcuem la relació amb l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya, Justícia i Pau, el Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, el Fòrum Cívic pel Diàleg, el Centre UNESCO de Catalunya i l'Associació d'ex-alumnes de Casp.

Cal remarcar que la nostra feina seria irrealitzable sense l'ajuda, suport, confiança i col·laboració de tècnics i polítics de l'Ajuntament de Barcelona, la Mancomunitat de Municipis, la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, el Consell d'Europa, les Nacions Unides, el Fòrum de les Cultures-Barcelona 2004, la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), la Universitat Internacional de Catalunya, la Càtedra UNESCO de la Universitat Nacional de Mèxic, l'Institut Internacional de Governabilitat, el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, L'Escola de Policia de Catalunya, l'Escola Judicial, el Síndic de Greuges, i el Parlament de Catalunya.

A totes i a tots, moltes gràcies.

*Institut de Drets Humans de Catalunya.
20 anys d'Institut – 20 anys de Drets Humans*

1. ANTECEDENTS DE L'INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA

L'Institut de Drets Humans de Catalunya va néixer fa més de vint anys a Barcelona (juny 1983), al voltant d'un grup de persones amb un clar sentit reivindicatiu i de lluita pel progrés de les llibertats i de la democràcia en el món, de crida a la conjunció d'esforços individuals i col·lectius d'institucions públiques i privades, i a favor de l'expansió dels drets polítics, econòmics, socials i culturals per totes les persones.

El progrés d'un món globalitzat constitueix una realitat inseparable del progrés de la pau i la democràcia. Per aquesta raó, es fa necessària la oposició a les constants violacions dels Drets Humans- que ens afecten i/o poden afectar a tothom- des de la força jurídica i l'acció militant.

Els objectius fundacionals de l'entitat són l'estudi, la investigació, la divulgació i la promoció dels Drets Humans des d'una perspectiva interdisciplinària, buscant sempre vies de coordinació i plataformes amb d'altres grups i persones que treballen amb els mateixos objectius.

Per fer possibles els nostres objectius i projectes, l'IDHC està obert a totes les opinions i formes de participació compromeses en la defensa dels Drets Fonamentals, i col·labora i rep col·laboració d'entitats i d'organitzacions públiques i privades tant en el disseny, realització i execució com en el finançament de les activitats.

En qualitat d'associació comptem amb un bon nombre de socis i sòcies que, amb diferents graus d'implicació i amb la seva aportació econòmica, a través de la junta directiva i d'altres òrgans participatius, fan que l'Institut sigui una entitat plural, independent i democràtica i que

reforçant els objectius d'ara fa vint anys i adaptant-los als nous reptes ens permeten treballar amb l'esperança de fer possible un futur on tothom tingui reconeguts i gaudeixi dels seus drets.

L'Institut va ser inscrit en el Registre d'Associacions i Fundacions de la Direcció General d'Associacions i Fundacions de la Generalitat de Catalunya, resolució del 22-07-83, núm. 6296 de la Secció 1a. de Barcelona i podrà ser soci qualsevol persona major d'edat que adquirirà els drets i deures previstos en els estatuts.

2. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

Les nostres línies d'intervenció s'enfoquen principalment a la sensibilització i promoció dels drets humans com, per exemple, la convocatòria anual del Premi Solidaritat, que té com a objectiu reconèixer a aquells ciutadans o entitats que hagin destacat en la seva lluita en la defensa dels drets humans i que treballin en l'àmbit territorial de Catalunya o la Menció a Mitjans de Comunicació, premiant el tractament mediàtic als temes de drets humans.

A nivell d'assessorament, compartim iniciatives en la vessant dels drets humans amb països del sud en temes de reforma institucional, de suport a projectes específics i vinculats a l'amplificació de la cultura dels drets humans en la societat civil.

Quant als aspectes formatius en drets humans destaquem els cursos, seminaris especialitzats, cursets per a col·lectius específics, estudis i treballs d'investigació, projectes d'anàlisi i avaluació i conferències tant a nivell local com internacional.

Entre les activitats formatives tenen especial interès les referents al intercanvi tant de persones en procés de formació com de professionals, facilitant beques i estances en formació i/o pràctiques professionals a la nostra entitat i a d'altres institucions, com ara el Consell d'Europa o les Nacions Unides.

Una de les claus que no podem oblidar quan treballem en el desenvolupament dels drets fonamentals és que és un tema que ens afecta a tots i pel que és fonamental el treball en xarxa. Entre les iniciatives que desenvolupem destaquen la promoció dels drets humans

en l'àmbit dels governs locals a través de la xarxa que configuren les "Ciutats pels Drets Humans" amb l'objectiu de que la política i gestió municipal es pugui dissenyar i desenvolupar sota el paradigma dels drets humans.

Des de l'òptica i importància que donem al treball en xarxa, l'Institut de Drets Humans de Catalunya forma part de la Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals pels Drets Humans, de la Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, d'àmbit estatal i de la xarxa internacional d'Instituts de Drets Humans de la UNESCO i de la del Consell d'Europa.

L'IDHC es troba en un moment de creixement com a institució resultat dels anys de treball seriós i rigorós i de la confiança que ens han donat les institucions i persones col·laboradores.

En aquest sentit cal comentar que la memòria de 2004 recull tant l'augment de projectes i activitats com les característiques d'un moment de canvi i replantejament d'una institució.

Els nostres objectius de treball pel 2004 han estat:

- Donar suport teòric i pràctic a professionals que desenvolupen el seu treball dins l'àmbit dels Drets Humans a partir de la formació sobre aspectes jurídics, socials, econòmics, culturals i de context.
- Promoure l'intercanvi d'experiències a nivell teòric i pràctic entre professionals dels drets humans.
- Reforçar els lligams i canals de comunicació entre professionals i institucions que treballen en drets humans a Europa, Amèrica Llatina i la Conca Mediterrània.
- Dissenyar sistemes de formació per a les institucions de defensa i promoció de drets humans, especialment del sector públic.

- Sensibilitzar a professionals i entitats d'altres àmbits (social, comunicació, salut..) per a què incorporin a les seves agendes i activitats la promoció i defensa dels drets humans com a tema transversal.
- Augmentar la visualització i presència de l'IDHC en la vida mediàtica i pública de la nostra societat.
- Augmentar i enfortir les relacions institucionals.

3. DIÀLEG “DRETS HUMANS, NECESSITATS EMERGENTS I NOUS COMPROMISOS”

El Fòrum Universal de les Cultures - Barcelona 2004 va encarregar a l'IDHC la realització del diàleg "Drets Humans, necessitats emergents, nous compromisos" que va tenir lloc del 18 al 21 de setembre de 2004.

3.1. Objectius

Els **objectius** d'aquest Debat eren reflexionar sobre la vigència i actualitat de la Declaració Universal de Drets Humans, a la llum del Segle XXI, amb la finalitat de formular i adoptar una **Carta de Drets Humans Emergents**, nascuda des de la societat civil destinada a fortificar i impulsar els valors de llibertat, igualtat, pluralisme i solidaritat, i els principis institucionals de la democràcia amb l'objecte de reforçar l'estatut de ciutadania, i forjar l'agenda social del nou mil·lenni, així com revisar els actuals sistemes internacionals de garantia dels drets fonamentals, per a possibilitar la seva salvaguarda de forma efectiva

3.2. Continguts

El Diàleg es va realitzar en forma de Conferència Internacional distribuïda en sis **Seminaris** de discussió paral·lels:

- I. Dret a una existència digna i el dret a la renda bàsica: Democràcia Igualitària
- II. Dret a la identitat individual i col·lectiva: Democràcia Plural
- III. Arrelament dels Drets Polítics i Socials de la Dona: Democràcia Paritària

- IV. Dret a la ciutat: Democràcia Participativa
- V. Dret al desenvolupament: Democràcia Solidària
- VI. Dret a la justícia internacional: Democràcia Garantista

Les **temàtiques** que es van debatre van ser, entre d'altres:

- La vigència, aplicació i eficàcia dels drets humans en el segle XXI: polítiques de desenvolupament dels Drets Humans en un món globalitzat.
- Els drets humans de proximitat: els drets de ciutadania.
- Formulació i arrelament dels drets polítics i socials de les dones.
- La compatibilitat entre el model actual de la producció i distribució econòmica, i una societat amb valors ètics i socials.
- Indivisibilitat, interdependència i indisociabilitat dels drets humans civils, econòmics, socials i culturals.

El programa va comptar amb espais d'Assemblea Plenària en els que es va debatre i posar en comú els aspectes i conclusions més rellevants dels treballs desenvolupats en els Seminaris Paral·lels, activitats de difusió d'experiències de promoció i desenvolupament dels Drets Humans, espectacles, espais de Sensibilització i Educació en Drets Humans per a sectors d'infància i joventut, etc.

Els **resultats** van ser:

- L'adopció per consens de la "Carta de Drets Humans Emergents", text articulat i de caràcter programàtic de drets humans fonamentals que caracteritzen i donen densitat normativa als drets contemplats en els instruments jurídics internacionals vigents

- La constitució del nucli d'una Xarxa Internacional d'Instituts de Drets Humans
- La publicació i difusió dels treballs previs i conclusions del Debat
- La participació del grup de nens del projecte "Cap a un món millor per als nens", explicat en l'apartat 4.1.2.
- La participació i implicació de tots els sectors de la ciutadania en la construcció d'una cultura basada en el coneixement i respecte dels drets fonamentals.

3.3. Reunions preparatòries amb els comitès d'experts

Per a la consecució de tots aquest resultats, l'IDHC va constituir un "Comitè Local d'Experts" que des de l'abril de 2002 ha començat a treballar en reunions periòdiques per tal de definir els continguts d'aquesta proposta.

Els membres de l'esmentat comitè són: Sra. Victoria **Abellán**, catedràtica de Dret Internacional Públic de la Universitat de Barcelona; Sr. Jordi **Borja**, urbanista; Sra. Victòria **Camps**, catedràtica de Filosofia Moral i Política de la Universitat de Barcelona; Sr. Ignasi **Carreras**, director d'Intermon-Oxfam; Sra. Montserrat **Minobis**, directora de les Emissores de Ràdio de la Generalitat de Catalunya; Sr. Daniel **Raventós**, president de l'Associació Xarxa Renda Bàsica / Red Renta Bàsica; Sr. Joan **Sobirats**, catedràtic de Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universitat Autònoma de Barcelona i Sr. Xavier **Vidal-Folch**, director de "El País" a Catalunya.

Durant l'any 2004 hem treballat a nivell internacional, creant un Comitè Científic Internacional amb els següents membres:

Sr. José Manuel **Bandrés**, president d'honor de l'Institut de Drets Humans de Catalunya; Sr. Juan Antonio **Carrillo Salcedo**, catedràtic de Dret Internacional Públic de la Universitat de Sevilla; Sra. Monique **Chemillier-Gendreau**, catedràtica de Dret Internacional Públic de la Universitat de Paris VII; Sr. Cándido **Grzybowski**, director de l'IBASE (Brasil); Sra. Gloria **Ramírez**, càtedra UNESCO de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic; Sr. Eduardo **Cifuentes**, director de la Divisió de Drets Humans i lluita contra la Discriminació de la UNESCO; Sr. Boaventura **De Sousa**, catedràtic d'Economia i Estudis Sociològics de la Universitat de Coimbra; Sra. Sonia **Picado**, presidenta de l'Institut Interamericà de Drets Humans; Sr. Guy **Standing**, copresident de la Xarxa Europea de Renda Bàsica (BIEN); Sr. Michael **Walzer**, catedràtic de Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Avançats Princeton; Sra. Gita **Welch**, coordinadora del Grup de Desenvolupament Institucional PNUD; Sra. Joanna **Weschler**, representant del Human Rights Watch davant les Nacions Unides.

Les tasques realitzades han estat bàsicament la de definició d'objectius, de continguts i de ponents del programa. Gràcies a les noves tecnologies i medis de comunicació, el contacte amb els membres del Comitè ha estat continu i molt fructífer, permetent la discussió quasi a temps real sobre el contingut de la Carta.

Els contactes directes són molt importants i per aquest motiu l'IDHC va organitzar una reunió els dies 16 i 17 d'abril de 2004 a la Llotja de Mar de Barcelona amb els membres d'aquest Comitè Científic Internacional i els del Comitè Local d'Experts, per tal de discutir la redacció de la Carta de Drets Humans Emergents. També es va organitzar una reunió amb el professor Michael Walzer al juny en Barcelona i es va viatjar a Coimbra per visitar el professor De Sousa .

3.4. Difusió

Durant tot l'any 2004, l'IDHC ha difós el diàleg i el procés de redacció de la Carta de Drets Humans Emergents en diversos actes internacionals que han servit com d'espais de discussió i reflexió al voltant de les temàtiques de la conferència.

El president Jaume Saura, junt amb la professora de Dret Internacional Públic de la Universitat de Sevilla, la Sra. Carmen Márquez, van fer un seminari al **Fòrum Social Mundial en Mumbai**, Índia, en gener de 2004. L'objectiu era donar a conèixer el Diàleg i encetar el debat sobre les perspectives dels drets humans emergents.

La següent trobada va tenir lloc a Nantes els dies 17 al 20 de maig, en el marc del **Fòrum Mundial de Drets Humans** organitzat per la UNESCO. L'Institut va organitzar una de les taules rodones sota el títol: "Drets humans, necessitats emergents i nous compromisos". La taula rodona va comptar amb la participació de la Sra. Glòria Ramírez, Càtedra UNESCO de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Mèxic, el Sr. Juan Carlos Suárez i la Sra. Carmen Márquez de la Universitat de Sevilla, i el Sr. Jaume Saura, president de l'Institut.

D'altra banda, l'11 de juny de 2004 va tenir lloc a la Universitat Oberta de Catalunya una vídeo conferència amb la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic i amb la Universitat de Occidente de Mèxic. Per part de l'IDHC van participar en José Manuel Bandrés i en Jaume Saura, així com la Càtedra UNESCO i col·laboradora de l'Institut, la Sra. Gloria Ramírez. Amb aquest acte es va presentar el Diàleg i es va discutir sobre els drets emergents amb distints professors i alumnes de les universitats mexicanes.

Per tal de presentar el Diàleg i el seu contingut al país, vam convocar una reunió al mes de juny per entitats catalanes a la seu de l'Institut. La idea era involucrar a la societat civil catalana a través de les seves associacions en el procés de redacció de la Carta de Drets Humans Emergents. Buscàvem, d'aquesta manera, escoltar tota la pluralitat de les veus associatives. Per a què la difusió fos la més ampla possible, vam convocar una segona reunió a principis de setembre, just abans del Diàleg.

3.5. Conclusions

El Diàleg va ser un complet èxit. Va comptar amb la intervenció de més de 100 ponents d'arreu del món i 1500 participants dividits en els sis seminaris. El dia de la cloenda el senador Eduardo Suplicy va llegir un comunicat enviat pel president del Brasil, Luiz Inácio Lula da Silva, per a tots els participants del nostre Diàleg, tot i recalcant la necessitat de l'eliminació de la pobresa per tal de garantir d'una manera efectiva els drets humans universals.

Així mateix, cal destacar que en el seminari I sobre la renda bàsica es va produir la creació d'una nova xarxa internacional: la Xarxa Europea per la Renda Bàsica (BIEN, *Basic Income European Network*) va passar a denominar-se Xarxa Mundial per la Renda Bàsica (BIEN, *Basic Income Earth Network*).

Com a **conclusions** del Diàleg, el president de l'IDHC, el Sr. Jaume Saura, va destacar a la cloenda mateix, la raó per la qual es plantegen en aquests moments uns drets humans emergents. El segle XXI i la

globalització que l'acompanya obren noves perspectives que cal abordar, amb total independència de la necessitat de seguir lluitant per la plena realització dels drets "clàssics" de la Declaració Universal de Drets Humans de 1948, els quals cal, per altra banda, actualitzar, reformular, posar al dia.

El punt de partida de tots els seminaris va ser el Dret a la Vida, reconegut per tots com el primer dret. Però també es va arribar a la conclusió durant el Diàleg que no es poden reduir tots els drets humans a aquest dret, que cal anar més enllà i exigir la qualitat de vida. Aquesta qualitat de vida es pot articular en sis idees:

- 1) La vida de qualitat exigeix condicions materials d'existència, condicions que es poden assolir amb la implementació d'una **renda bàsica** de ciutadania.
- 2) Els **drets de les dones** s'han d'integrar transversalment en el debat sobre els drets humans, com per exemple en el tema de la immigració que no afecta igual a homes que a dones. Cal enfortir la democràcia paritària.
- 3) Una política que potenciï el respecte per la diversitat i les **minories** és la clau per assolir una democràcia realment plural. Cal reconèixer els drets dels pobles indígenes amb urgència.
- 4) L'impacte de la globalització hegemònica mundial sobre la ciutat i els seus habitants crea un fenomen d'apartheid social i urbà que es reflecteix en la privatització i destrucció de l'espai públic. Cal, per això, potenciar el **paper de la ciutat** com a eina dels moviments socials per a assolir certs objectius: pressupost participatiu, salari ciutadà, regeneració

del medi ambient, nova regulació de la propietat del sol urbà, inversions en educació...

5) El dret al **desenvolupament** és un dret de mínims i un dret a tenir futur. La multidimensionalitat del dret al desenvolupament es tradueix en exigències concretes: dret a l'alimentació, a l'aigua, al treball. I també el dret a la condonació del deute extern.

6) Per tal de garantir tots aquests drets cal reconèixer el dret a tenir drets, la qual cosa requereix el reforçament dels **mecanismes de garantia** internacional, com ara la Cort Penal Internacional o la reforma de les Nacions Unides.

Totes aquestes idees, molt més desenvolupades, es troben a la *Carta de Drets Humans Emergents* que es va adoptar durant el Diàleg, i que esperem sigui només el principi d'un moviment internacional de reivindicació i aprofundiment en les noves realitats socials que, tant a nivell local com global, exigeixen cada cop més que els drets fonamentals esdevinguin el llenguatge comú en la creació d'un món més cohesionat i igualitari.

3.6 Futures col·laboracions

El Diàleg va suposar una excel·lent oportunitat i un punt de trobada de persones, entitats i institucions d'arreu del món, per intercanviar idees i experiències en matèria de drets humans. L'Institut va aconseguir compromisos de col·laboració en el futur amb diversos actors de l'escenari tant nacional com internacional.

A nivell acadèmic els contactes van ser amb la Universitat de Sevilla, la Universitat Autònoma de Mèxic, a través de la seva Càtedra UNESCO en Drets Humans, i el Centre D'Estudis Socials i Econòmics de la Universitat de Coimbra.

Les institucions amb les quals vam treballar i ho continuem fent són el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament i el Comitè Internacional de la Creu Roja.

D'altres instituts de drets humans i moviments associatius globals han quedat vinculats amb l'Institut, com ara l'Institut Interamericà de Drets Humans a Costa Rica, Human Rights Watch, l'Institut Brasiler d'Anàlisi Socials i Econòmiques (IBASE), l'Institut de Drets Humans Pedro Arrupe de la Universitat de Deusto i la Xarxa Mundial per la Renda Bàsica (BIEN, amb les seves sigles en anglès).

En l'àmbit regional, d'altres associacions activistes van participar i col·laboren en el present amb l'Institut, com ara l'associació "Akshara" de l'Índia i l'Organització Femenina Popular de Barrancabermeja de Colòmbia.

4. LÍNIES D'INTERVENCIÓ I ACTIVITATS 2004

4. LÍNIES D'INTERVENCIÓ I ACTIVITATS 2004

4.1. Sensibilització i promoció dels Drets Humans

Ens resulta preocupant que la nostra societat s'estigui acostumant, massa sovint, a les violacions dels drets humans, tant a casa nostra com a d'altres latituds i considerem que la "normalitat" amb la què ens arriben tot tipus d'horrors, com si la utopia de la pau i la justícia no fos possible, fan necessàries les accions encaminades a aconseguir que tothom conegui, reconegui, respecti i faci respectar els seus drets fonamentals i els dels demés.

Dins d'aquesta línia de treball destaquem les accions encaminades a la visualització i el treball quotidià per a la concreció dels valors dels drets humans:

4.1.1.- Premi Solidaritat

L'Institut de Drets Humans de Catalunya atorgà el 2004 el XVII Premi Solidaritat, destinat a guardonar persones o institucions que hagin destacat per la seva lluita en defensa dels drets humans a l'àmbit de Catalunya.

El premiat és escollit entre aquelles propostes que cada any presenten a l'Institut distintes institucions i particulars, acompanyant la documentació i currículum que els acrediti. El premiat rep una obra d'un artista consagrat que la cedeix de forma desinteressada. En aquest edició va estat guardonat en **Jordi Petit**, per la seva destacada trajectòria de vint-i-cinc anys de lluita en defensa dels drets dels gais i lesbianes a Catalunya i en l'àmbit internacional.

Així mateix, l'Institut de Drets Humans de Catalunya establí, l'any 1998, en el marc del Premi Solidaritat, una Menció Especial Mitjans de Comunicació que en aquesta edició va recaure en el periodista marroquí **Ali Lmrabet** per la seva aferrissada lluita en defensa del drets a la llibertat d'expressió.

El Premi i la Menció es van lliurar al Parlament de Catalunya el dia 24 de febrer de 2004. L'acte va ser presidit pel Molt Honorable Sr. Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, i va comptar amb la presència dels Srs. Josep Maria Vallés, conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i Jaume Saura, president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya. La cloenda de l'acte va ser a càrrec de l'Institut Gospel de Barcelona.

El premi va ser l'obra "Branques obertes", una escultura creada per aquesta ocasió i cedida de manera desinteressada per Jaime de Córdoba, escultor i professor de la Universitat de Barcelona.

4.1.2.- Drets Humans al carrer

Des del 2003 l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha desenvolupat una línia de treball adreçada a apropar els drets humans a col·lectius no especialitzats en aquests temes.

L'objectiu d'aquestes activitats ha estat:

- Generar un discurs de sensibilització sobre la importància dels drets humans adreçat a la població general.
- Difondre i donar visibilitat a la situació dels Drets Humans, fent especial èmfasi en la relació entre ciutadania i drets humans, els

drets humans emergents i en la concreció dels drets humans a la vida diària a la ciutat.

- Apropar el món legislatiu i el món formatiu a la realitat quotidiana per facilitar d'una banda la inclusió de la ciutadania en la lluita pels drets humans i per altra la incorporació de factors de la realitat diària dintre dels discurs acadèmic i legislatiu en matèria de drets humans.

Aquesta campanya s'ha estructurat a partir d'actuacions de pallasos que presenten els continguts de drets humans des d'una vessant humorística per tal de denunciar la percepció dels drets humans com un contracte teòric sense aplicació a la vida diària i centrada en la necessitat d'implicació de la ciutadania. Aquesta metodologia d'intervenció a través dels pallasos i altres llenguatges artístics està basada en les metodologies d'utilització de la comunicació com a eina de canvi comportamental i social i l'educació a través de l'entreteniment, que permeten aprofitar el potencial dels mitjans d'expressió i comunicació per tal de facilitar l'accés a la població diana.

Per realitzar el disseny d'aquestes intervencions durant l'any 2004 s'han organitzat grups de treball conjunt entre membres de l'Institut i la companyia de pallasos per tal de coordinar el format amb els continguts teòrics i de comunicació.

L'objectiu d'aquest projecte és centrar aquestes intervencions en espais públics oberts. Durant aquest any s'han realitzat intervencions en activitats en espais oberts lligades tant a les activitats de l'Institut com a d'altres entitats.

Cal destacar les següents intervencions:

- El dia 9 de maig, Dia d'Europa, a la seu del Parlament Europeu a Catalunya, en el marc de la difusió i debat entre la ciutadania de la Constitució Europea. L'actuació va servir per apropar el contingut del tractat europeu a la societat civil.
- Els dies 19 al 21 de novembre es va treballar amb nens i adolescents francesos a Vallauris (Nice) el contingut de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets dels Infants.
- A la seu de l'Institut s'han assajat espectacles que s'han dut a terme a diferents espais treballant l'eix de salut, principalment la prevenció de la SIDA i la incidència del càncer als infants.

Per altra banda, en el marc del Diàleg "Drets Humans, necessitats emergents, nous compromisos" que l'IDHC organitza al Fòrum Universal de les Cultures - Barcelona 2004, s'ha portat a terme un projecte pilot d'educació en Drets Humans destinat a nens i nenes de 12 anys, amb l'objectiu de donar a conèixer els drets humans, i promoure un debat en profunditat sobre el futur dels mateixos. El títol del projecte era *Cap a un món millor per als nens*.

S'ha elaborat una unitat didàctica per tal d'impartir les sessions de formació i introduir els diferents conceptes. Les sessions tenien lloc a l'IDHC i es treballaven en una sèrie de dinàmiques conduïdes per especialistes en pedagogia. Durant aquest any 2004 s'ha desenvolupat la major part del projecte.

Les conclusions es van presentar a la cloenda del Diàleg "Drets humans, necessitats emergents, nous compromisos", el dia 21 de setembre de 2004. Aquesta presentació es va realitzar en un format teatral, on els nens representaven diverses accions relacionades amb situacions on els drets

humans en general, i els drets dels nens en particular, eren violats. La música va estar a càrrec de RAI, Recursos d'Animació Intercultural, una entitat formada per adolescents marroquins que fan percussió.

4.2.- Assessorament en Drets Humans

L'Institut de Drets Humans de Catalunya treballa des de la perspectiva de què un bon assessorament científic en matèria de drets humans a les institucions públiques i privades és del tot necessari per a la creació d'una societat i un espai públic on tothom gaudeixi amb plenes garanties dels seus drets fonamentals.

D'altra banda fem informació i assessoria a les qüestions individuals que sobre drets humans arriben a l'IDHC adreçant i orientant cap el servei i/o possibilitats que poden servir per a solucionar la qüestió, ja que no oferim un servei directe d'atenció jurídica.

En la línia de treball d'assessorament institucional destaquem els següents projectes desenvolupats durant el 2004

4.2.1.- Informe Presons

L'IDHC va rebre de la Secretaria General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació de la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya, l'encàrrec de redactar un informe sobre l'estat dels drets humans a dos dels centres penitenciaris sota la seva responsabilitat: Can Brians i Trinitat.

Aquests informes s'han fet amb la col·laboració d'experts independents i de la Fundació Ferran Angulo que ha portat a terme el treball de camp i tractament de dades.

Els informes, de caràcter confidencial, es van lliurar a la Generalitat de Catalunya al maig de 2004.

4.2.2.- Auditories en Drets Humans a Governos Locals

L'IDHC treballa des de 1998 molt directament amb els governos locals en aspectes relacionats per impulsar la presència, garantia i incorporació del discurs i la praxis dels drets humans a les polítiques públiques locals.

En aquest sentit, i tal i com es reflecteix a la "Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat", hem desenvolupat la metodologia d'Auditoria – Informe- en Drets Humans a Governos Locals.

El primer informe, l'Auditoria Pilot, es va desenvolupar a l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat al llarg del primer semestre de 2004.

Aquesta auditoria va ser encarregada per la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans de la Diputació de Barcelona i va començar al gener de 2004 i el lliurament de l'informe final es va produir al juliol de 2004.

L'Institut va contractar un assessor extern perquè elaborés una proposta metodològica de l'auditoria i un equip d'auditors de l'Institut va implementar aquesta proposta al municipi.

La metodologia incloïa la recollida i anàlisi de documentació produïda per l'ajuntament, com ara pressupostos, PAM, ordenances i reglaments. En una segona fase es van realitzar enquestes als càrrecs electes i tècnics municipals que tenien competències en matèria de drets humans. Per completar la metodologia, es va procedir a enviar enquestes a les

associacions del municipi, per tal d'incloure en l'anàlisi la veu de la ciutadania.

L'informe final no només plantejava els resultats, sinó que també feia referència a recomanacions i propostes d'acció per tal de millorar l'acció pública. L'auditoria ha estat valorada com a molt positiva per tots els actors involucrats en el procés.

L'Institut va fer una presentació del resultat de l'auditoria a l'equip de govern en una primera sessió, i a la ciutadania en general en una segona. I l'Institut espera que aquesta iniciativa es desenvolupi en el futur, donat l'èxit d'aquesta primera experiència pilot.

4.2.3. Projectes internacionals

L'Institut sempre ha estat interessat en el vessant internacional de la promoció i garantia dels drets humans. És per això que ha cercat el suport de la Unió Europea per a dur a terme projectes de caire judicial a les àrees geogràfiques on hi comença a existir una conscienciació sobre la importància de la garantia dels drets humans en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural de les seves poblacions.

L'any 2004 s'han presentat a la Unió Europea dos projectes de cooperació:

- Seguretat ciutadana democràtica per a la integració centroamericana
- Enfortiment del sistema judicial palestí

4.3.- Formació en Drets Humans

4.3.1.- Cursos i Seminaris

- *XXII Curs de Drets Humans*

El curs de Drets Humans, que s'imparteix anualment, és un curs adreçat a estudiants de ciències jurídiques, econòmiques i socials, funcionaris, cossos i forces de seguretat, juristes, assistents socials, economistes i tots aquells professionals relacionats amb aquesta matèria. Les conferències són impartides per professors de reconegut prestigi tant nacional com internacional. Durant el curs, es fa un control d'assistència i un cop finalitzat es lliura un diploma d'assistència i aprofitament als alumnes que han complert els requisits establerts per l'organització.

El curs consta de 50 h lectives i es va celebrar de l'1 al 31 de març de 2004 a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. Va ser reconegut com a curs amb crèdits de lliure elecció per la Universitat Internacional de Catalunya i la Universitat de Barcelona. Així mateix, va ser reconegut pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Hem comptat amb la participació de 30 ponents i de 80 alumnes, 10% dels quals eren d'origen no autòcton.

El Curs compta amb la col·laboració i suport del Consell d'Europa, a través del Comissariat pels Drets Humans, la Secretaria de Relacions Exteriors del Departament de la Presidència de la Generalitat de

Catalunya, la Regidoria de Drets Civils i Dona de l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Universitat de Barcelona.

- [Seminaris](#)

Durant l'any 2004 es van oferir els següents seminaris monogràfics:

- Discriminacions i Drets Humans
- Àfrica per la Pau i els Drets Humans
- Globalització i Drets Humans

4.3.2.- Intercanvi de persones en procés de formació

- [Beques d'estada al Consell d'Europa.](#)

Concessió de 4 beques entre els alumnes del Curs de Drets Humans que han presentat un treball, avaluat per la direcció del Curs, sobre el Consell d'Europa, les seves institucions i els mecanismes de protecció dels drets humans. Les beques consisteixen en 15 dies d'estada a Estrasburg, a la seu del Consell d'Europa durant el mes de setembre, coincidint amb la reunió de l'Assemblea Parlamentària, el Tribunal i la Comissió. L'estada s'ha desenvolupat des del 27 de setembre fins al 8 d'octubre de 2004, i l'ajut concedit ha estat el desplaçament, estada i borsa de viatge per a quatre becàries el nom dels quals són: Marta Aranda Merchant, Sònia Massana Rubio, Vanessa Villalibre Fernández i Luciana Elisa Coconi.

- [Beca d'estada a l'Oficina de Drets Humans de les Nacions Unides de Ginebra.](#)

Entre els matriculats al curs, graduats, que presenten un treball d'investigació sobre la protecció internacional dels drets humans i la funció de les Nacions Unides en aquesta matèria, es concedeix una

beca d'estada de tres mesos de durada a l'Oficina de l'Alt Comissionat de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra.

El beneficiari de la beca del curs d'enguany ha estat la Sra. Florence Pény amb el treball "Protecció jurídica internacional dels nens en temps de conflicte armat. El cas dels nens soldat".

L'estada es desenvolupa d'abril a juny de 2005 i l'ajut consisteix en desplaçament, allotjament i borsa de viatge.

- [Beca en pràctiques al Síndic de Greuges de Catalunya.](#)

Es concedeix una beca d'una durada de sis mesos entre aquells llicenciats i llicenciades en Dret que presentin un treball sobre la protecció dels drets econòmics i socials a Catalunya. La guanyadora d'aquest any ha estat la Sra. Elisenda Calvet.

4.3.3.- Publicacions i investigacions.

Hem publicat el llibre "Concordia civil en Euskadi. Estrategias para la paz" coordinat per l'Institut de Drets Humans de Catalunya en què han participat els autors següents: Enric Argullol, Pedro Luis Arias, Carles Bonet, Marc Carrillo, Gurutz Jáuregui, Ramon Jáuregui, Txema Montero, Emilio Olabarría, Rafael Ribó i Jordi Solé Tura.

"Concordia civil en Euskadi" recopila las ponències elaborades pels anteriors autors convocats per l'Institut de Drets Humans de Catalunya i el Fòrum Civil pel Diàleg amb l'objectiu de realitzar un diagnòstic precís de la situació basca i de formular propostes que promoguin un escenari perdurable de llibertat i de convivència civil per a tots els ciutadans i ciutadanes bascos i en el que el respecte als drets humans constitueixi la clau del sistema institucional d'Euskadi.

Inclou, a més, les conclusions del seminari articulades al voltant de la “Declaración por la paz, la normalización institucional y la concordia civil en Euskadi” en la què es proclama el dret de tots els ciutadans bascos a la pau i el rebuig a la violència, el dret a la llibertat, el dret al ple reconeixement de la personalitat política i institucional d'Euskadi, el dret del poble basc a la concòrdia civil i el dret dels bascos a la protecció de la justícia, amb la aspiració d'aportar elements de centralitat política decisius per a afrontar el futur d'Euskadi en un marc de diàleg i consens, d'esperança i de civilitat.

La presentació pública d'aquest llibre va tenir lloc el 27 d'abril de 2004 al Col·legi de Periodistes de Catalunya. L'acte va ser moderat pel director adjunt de *El País*, el Sr. Xavier Vidal-Folch, i va comptar amb la presència de dos ponents i autors del llibre: el Sr. Ramón Jáuregui i el Dr. Marc Carrillo.

Gràcies a aquesta publicació mantenim contactes amb la societat basca a tres nivells: l'autonòmic, el municipal i l'associatiu. El Govern Basc, l'Ajuntament de Donosti, la Fundació Sabino Arana i la Coordinadora Gesto por la Paz de Euskal Herria, són des de llavors, col·laboradors de l'Institut.

Així mateix l'IDHC va redactar l'editorial de la revista de la tardor de 2004 de la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans sota el títol: “*La Carta de Drets Humans Emergents: un instrument de la societat civil globalitzada per la protecció dels drets humans en el segle XXI*”. L'article explicava els objectius de la Carta i la seva estructura, així com la seva finalitat essencialment programàtica.

El Sr. Jaume Saura també ha publicat, com a president de l'Institut, un article a la revista *L'Avenç*, al número d'octubre de 2004, titulat " El dret internacional en els conflictes de l'Afganistan i de l'Iraq". El text planteja la vulneració del dret humanitari per part dels Estats Units en els conflictes en ambdós països, en flagrant contradicció amb els valors democràtics que pretén defensar.

Les línies d'investigació de l'IDHC estan centrades en la *Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat*, i en aquest sentit el director, el Sr. David Bondia, ha dut a terme una recerca sobre el valor jurídic de l'esmentada, que va ser presentada durant la IV Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans a Nurembreg, tal i com s'explica a l'apartat 4.4.1.

4.4. Foment i participació en xarxes.

4.4.1.- Ciutats pels Drets Humans

Al desembre de 1998 es va celebrar el 50è aniversari de la proclamació de la Declaració Universal de Drets Humans de les Nacions Unides. En aquell moment, l'Ajuntament de Barcelona va organitzar la I Conferència Europea "Ciutats pels Drets Humans", amb la perspectiva d'assajar una nova estratègia per a fer reals els Drets fonamentals des de la perspectiva de la intervenció de les ciutats en la salvaguarda d'aquests drets.

Dos anys més tard, al maig del 2000, s'aprojava a Saint-Denis la "Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat", al marc de la II Conferència Ciutats pels Drets Humans, que constitueix una declaració de significat i abast polític, que contribueix a impulsar la funció de liderat

de les ciutats en la defensa i protecció dels drets humans. La III Conferència va tenir lloc a Venècia en 2002 i la IV a Nuremberg en 2004.

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, ha estat involucrat en tot aquest procés des del principi com a secretaria científica de la Conferència.

Per tal de preparar aquesta última trobada els dies 9 i 10 de desembre de 2004, l'IDHC es va reunir a Nuremberg l'abril de 2004 amb la resta de membres del comitè organitzador i del comitè científic. A més a més, l'Institut ha desenvolupat tasques d'assessorament científic tant per a l'Ajuntament de Barcelona com per a la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans de la Diputació de Barcelona, ambdós membres del comitè organitzador.

La regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona era la coordinadora del grup de treball número 1 que tenia per títol: "Els drets humans com a guia de les polítiques municipals: Passos per a l'implementació de la Carta"

Durant el desenvolupament de la Conferència, el director de l'IDHC, el Sr. David Bondia, va moderar el grup de treball número 1 i va presentar la ponència "Valor jurídic de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat". Així mateix, el president de l'Institut, el Sr. Jaume Saura, va exercir de relator del grup de treball número 1.

Abans de la conferència, a la reunió preparatòria del comitè organitzador, es va decidir que la propera conferència, la cinquena, tindria lloc a Lyon a desembre de 2006, i l'IDHC, com des de 1998, forma part del comitè científic assessor.

En una trobada anterior, el Sr. Jaume Saura, va participar en una taula rodona en una jornada a Pàdua, Itàlia, el 30 d'abril de 2004 sota el títol, *Cap a una Europa Ampliada de Municipis pels Drets Humans*. El comitè organitzador de la Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans va ser l'encarregat de preparar aquesta jornada per tal que experts del món local i dels drets humans discutiren el paper de la Carta en l'Europa ampliada.

4.4.2.- Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans

El 13 de maig de 2003 es va signar un conveni de col·laboració entre l'organisme Autònom Flor de Maig de la Diputació de Barcelona i l'Institut de Drets Humans de Catalunya, pel qual la Secretaria Científica de la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans, creada el 27 de març de 2003, quedava a càrrec de l'Institut.

El 21 de novembre de 2003 es va organitzar un seminari a l'Organisme Autònom de Flor de Maig per a presentar la III conferència "Ciutats pels drets humans" als ajuntaments de la província de Barcelona amb els objectius de promoure la participació a Venècia i d'iniciar la "Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans", per facilitar el treball dels municipis en la incorporació de les polítiques sobre drets humans.

L'any 2004 va continuar la col·laboració entre l'organisme autònom Flor de Maig de la Diputació de Barcelona i l'Institut de Drets Humans de Catalunya, en el marc d'un nou conveni de col·laboració.

El conveni de col·laboració té com a objectiu l'assessorament científic en matèria de drets humans per part de l'IDHC a la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans. Aquesta Xarxa ja té 116 municipis adherits i els seus objectius són ampliar la cultura dels drets humans com a forma de convivència i organització política en el marc dels pobles i les ciutats i prestar assessorament als municipis per a l'adaptació dels seus reglaments als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, així com formació per a càrrecs electes i tècnics municipals per al desenvolupament d'aquesta.

En aquest sentit, l'IDHC ha participat en un curs de formació i ha organitzat 14 xerrades debat sobre el contingut de la Carta en distintes ciutats de la província de Barcelona. Aquestes sessions es duen a terme a l'ajuntament o en qualsevol altre espai, orientat al públic que l'ajuntament vulgui: el ple, la Junta de Govern Local, alguna comissió ciutadana o tota la ciutadania, per tal de debatre sobre la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, els seus límits, les seves potencialitats, dubtes al respecte, etc., així com la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans de la Diputació de Barcelona, els seus recursos, serveis i suport als membres adherits.

La pàgina web de la Xarxa conté un Banc de Recursos, un Observatori Internacional, un Banc de Bones Pràctiques i un Espai dels Membres que permet l'intercanvi d'informació entre els distintes municipis. Els continguts d'aquesta pàgina estan assessorats per l'Institut, el qual els hi dona validesa científica.

Una de les activitats més importants desenvolupades per l'IDHC en col·laboració amb la Diputació de Barcelona va ser l'auditoria en drets

humans duta a terme en el municipi de Sant Boi de Llobregat, que s'explica en el punt 4.2.2.

4.4.3- Associacionisme i participació.

- [Vida Associativa Catalana](#)

Des de l'any 2000, el 18 de desembre és el *Dia Internacional del Migrant*, segons l'acord de les Nacions Unides, per recordar que el 18 de desembre de 1990 l'Assemblea General de l'ONU va aprovar la *Convenció Internacional per a la Protecció dels Drets de tots els Treballadors Migrants i de les seves Famílies*. Aquesta convenció aplica els principis fonamentals de la Declaració Universal dels Drets Humans a la població migrant i entra en vigor el juliol del 2003.

El 18 de desembre de 2002, un grup d'entitats catalanes que treballen en immigració i amb col·lectius d'immigrants van presentar un comunicat conjunt al Parlament de Catalunya en què demanaven al Govern espanyol que firmés i ratifiqués la Convenció Internacional. Aquest comunicat, que va aconseguir 114 adhesions d'entitats catalanes, va ser assumit i presentat com a proposició no de llei a la cambra catalana per tots els grups parlamentaris. La resolució del Parlament de Catalunya s'aprovava el 22 d'abril del 2003.

L'Institut de Drets Humans de Catalunya pertany a la Xarxa 18 de Desembre des del 2003.

La Xarxa és un espai de trobada, diàleg i reunió, amb caràcter horitzontal, sense liderat de persones ni organitzacions, informal, obert i plural, per intercanviar i circular informació, propostes i punts de vista

sobre els processos migratoris en la seva totalitat (immigrants i població autòctona).

El seu objectiu principal és difondre el contingut de la Convenció Internacional sobre la Protecció dels Drets dels Treballadors Migrants i les seves Famílies i promoure la seva firma i ratificació per part del Govern espanyol.

Enguany s'ha constituït una Plataforma Europea per als Drets del Treballadors Migrants, de la qual forma part la xarxa catalana, amb l'objectiu de que el Parlament Europeu i la Comissió Europea, mitjançant el seu Comissionat per la Llibertat, Seguretat i Justícia, impulsin la firma i posterior ratificació de la Convenció per part dels governs que integren la Unió Europea.

També és un espai de discussió i elaboració de propostes d'acció:

- Per tal de millorar les condicions de vida de la població migrant.
- Per sensibilitzar la població autòctona sobre la immigració.

L'acte públic de la Xarxa per excel·lència és la celebració del Dia Internacional del Migrant, el 18 de desembre o en dates pròximes, mitjançant accions o activitats. I es dóna la màxima difusió a aquestes activitats, siguin pròpiament de la Xarxa o organitzades individualment per les entitats.

Enguany, l'IDHC ha participat a les reunions mensuals de la Xarxa i a la preparació i organització de l'acte del 18 de desembre per a sensibilitzar sobre la Convenció de Nacions Unides. L'acte se ha realitzat conjuntament amb la Secretaria d'Immigració de la Generalitat de Catalunya i ha tingut lloc a l'Auditori del Palau de la

Generalitat. Com aportació de la Xarxa, vàrem difondre entre els assistents a l'acte un document sobre com es recollien els drets de les persones immigrades a la Constitució Europea (elaborat pel Miguel Pajares) i un altre document sobre el tractament de la immigració en la elaboració del nou Estatut d'Autonomia (elaborat pel David Moya). També vàrem difondre la carta que la Plataforma Europea adreça al Comissari Frattini.

Com a societat civil participem i col·laborem a d'altres xarxes i grups de treball:

- Participació de dos experts als projectes de l'Observatori de Drets Econòmics, Socials i Culturals (DESC).
- Federació Catalana d'ONG's pels Drets Humans.

També destaquem la col·laboració de l'Institut, donant suport logístic i de programes, amb l'associació EQUIS de lluita contra les mutilacions genitals femenines. EQUIS és una associació de dones de base comunitària que treballa tant en la sensibilització de les comunitats que tradicionalment realitzen aquestes pràctiques, com donant suport als equips de professionals de l'àmbit social i de la salut que intervenen en situacions de risc a Catalunya.

L'Institut ha treballat amb l'associació ACAIR com a assessors en la incorporació de temàtiques sobre Drets Humans en les accions que aquesta entitat realitza dins el projecte Emetis. Aquest projecte treballa aspectes com la immigració, la salut sexual i reproductiva o els drets de la dona, fent servir recursos com el teatre, la màgia, el hip-hop, etc.

- Vida Associativa Externa

En altres àmbits, participem i col·laborem en les següents xarxes:

- Membres de la Federación de Asociaciones de Defensa de los Derechos Humanos.
- Membres de la Xarxa d'Instituts de Drets Humans de la UNESCO.
- Membres de la xarxa d'Instituts de Drets Humans del Consell d'Europa.
- Membres Xarxa HURIDOCS de documentació internacional en matèria de drets humans.

Destaquem així mateix que l'Institut de Drets Humans de Catalunya va signar un conveni de col·laboració amb "AVEC des AILES" (Association à Vocation Européenne et Citoyenne des Alliances pour l'Intégration, la Liberté, l'Egalité et la Solidarité) el 2003 per a realitzar tasques de sensibilització i promoció dels Drets Humans i difondre la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a les Ciutats entre els municipis de la regió francesa de Provence Alpes Côte d'Azur.

Enguany els hem adreçat els materials de treball al Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 per a la seva difusió i discussió entre els adolescents, i hem participat a unes jornades sobre adolescència organitzades per l'associació a Vallauris del 19 al 21 de novembre de 2004.

Aquestes jornades coincidien amb el dia mundial dels drets dels infants i la nostra aportació ha estat un espectacle de palleses dirigit als infants per a què coneguessin els seus drets i poguessin treballar-los als tallers que es van realitzar a continuació.

- [Projecte "Drets on-line"](#)

Aquest any s'ha continuat amb aquesta línia de treball per tal d'aconseguir dotar a la xarxa d'Instituts d'un suport virtual que la reforci i faciliti el contacte, l'intercanvi d'experiències i la formació entre professionals i entitats implicats en els drets humans.

Amb aquests objectius de posar en marxa un format no presencial que pugui arribar a un major nombre de persones, abaratint els costos, vam obrir un espai de participació virtual a la nostra pàgina web, per què els interessats enviessin les seves propostes de curs sobre drets humans.

En aquesta línia, es va realitzar una consulta oberta a la Xarxa d'Instituts sobre el contingut de la *Carta de Drets Humans Emergents*, que va permetre enriquir el debat sobre l'emergència dels nous drets.

4.5.- Activitats puntuals

4.5.1 Jornada "La Defensa dels Drets Humans a Europa"

L'IDHC va col·laborar amb el Patronat Català Pro Europa, en l'organització de la jornada "La defensa dels drets humans a Europa: entre la Unió Europea i el Consell d'Europa", que va tenir lloc a la seu del Patronat el 13 de maig de 2004.

L'objectiu de la trobada era analitzar el funcionament, els mitjans d'accés i la jurisprudència recent del Tribunal Europeu de Drets Humans alhora que conèixer la relació entre aquesta instància i el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Els ponents convidats a la jornada van ser: el Sr. Josep Casadevall, magistrat del Tribunal Europeu de Drets Humans; el Sr. José Antonio Pastor Ridruejo, catedràtic de dret internacional públic de la Universitat Complutense de Madrid; la Sra. Purificación Montaña de la Cruz, jurista del Tribunal Europeu de Drets Humans; el Sr. Sixto Molina, jurista del Comitè de Ministres del Consell d'Europa; la Sra. Teresa Freixes, catedràtica de dret constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Sr. Javier Borrego, magistrat del Tribunal Europeu de Drets Humans. Per a inaugurar la sessió es va comptar amb la presència del Hble. Sr. Josep Maria Vallès, conseller de justícia de la Generalitat de Catalunya i de la Sra. Anna Terrón, secretària general del Patronat. L'acte el va concloure el Sr. Casimir de Dalmau, director executiu del Patronat.

4.5.2. Jornada “Drets, Llibertats i nou Estatut”

L'Institut va organitzar el 14 d'octubre de 2004 una jornada al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona sota els auspicis de la Conselleria de Relacions Institucionals i Participació, per tal de debatre com haurien d'estar articulats els drets humans al nou Estatut de Catalunya.

A la jornada hi van participar diversos professors de dret constitucional i dret civil: el Sr. Francesc Baltasar, secretari general del Departament de Relacions Institucionals i Participació; el Sr. Jaume Saura, president del IDHC; el Sr. Josep Maria Castellà, professor de dret constitucional de la Universitat de Barcelona; la Sra. Mercè Barceló, professora de dret constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona; el Sr. Miguel Angel Cabellos Espiérrez, professor de dret constitucional de la Universitat de Girona; el Sr. Guillem Vidal, magistrat i antic president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; el Sr. Miguel Angel Gimeno, magistrat del TSJC; i el Sr. Enric Fossas, sots-director de l'Institut d'Estudis Autonòmics.

Per concloure l'acte es va convidar al Prof. Woerhling de la Universitat de Montreal, Canadà.

Les conclusions del debat van estar remeses a la Conselleria de Relacions Institucionals i Participació, que les inclourà en la ponència parlamentària sobre l'Estatut.

4.5.3. Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra

Com a membres de la Federació d'Associacions de Defensa i Promoció dels Drets Humans vam participar en qualitat d'observadors a les reunions de la 60 Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra del 6 al 8 d'abril de 2004. Es van desplaçar a la sessió representants de l'IDHC i les activitats realitzades en aquesta ocasió van ser:

Presentació d'una declaració oral al Plenari de la Comissió sobre *Treballadors estrangers a l'Estat Espanyol*; participació en les reunions paral·leles organitzades pel Relator Especial dels drets dels Pobles Indígenes, el Sr. Rodolfo Stavenhagen, i per la relatora Especial dels Drets Humans dels Migrants, la Sra. Gabriela Rodríguez; reunió de treball amb la delegació espanyola davant l'Oficina de Nacions Unides a Ginebra per tal de concretar la seva participació al Diàleg; i contactes amb l'Oficina de l'Alt Comissionat dels Drets Humans, el Comitè Internacional de la Creu Roja, l'Ajuntament de Ginebra i d'altres Organitzacions No Governamentals.

4.5.4. Altres activitats

- Cinema i Drets Humans, participació com a ponents a diferents taules rodones del Festival.

- Participació al Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social de Porto Alegre, celebrat a Barcelona el 8 i 9 de maig de 2004.
- Intervenció i participació del president, el Sr. Jaume Saura, en la conferència internacional "Connecting Civil Society of Asia and Europe" , a Barcelona els dies 16-18 de juny de 2004.
- Participació al Diàleg del Fòrum Universal de les Cultures - Barcelona 2004 "Justícia Internacional" que va tenir lloc a Barcelona els dies 21 i 22 de juny de 2004.
- Participació del president, el Sr. Jaume Saura, en la conferència internacional de la Associació d'Agències de Democràcia Local del Consell d'Europa, els dies 1 i 2 de juliol de 2004.
- Participació al Diàleg del Fòrum Universal de les Cultures - Barcelona 2004 "Reunió de Defensors del Poble" que va tenir lloc a Barcelona els dies 2 i 3 de juliol de 2004, amb la intervenció del president d'honor de l'IDHC, el Sr. José Manuel Bandrés, en una de les taules rodones.
- Intervencions en diferents programes de ràdio: COM Ràdio, Ràdio Estel, Ràdio 4 i Radio Nacional.
- Intervencions en diferents programes de televisió: Btv, Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola a Catalunya.

5. SOCIS

La base social de l'Institut s'amplia any rere any, i en aquest 2004 ja som 74 socis. Les persones que han decidit afegir-se i col·laborar en el projecte de l'IDHC enguany són 9 nous socis.

Els socis han estat convocats en el 2004 a la Assemblea ordinària del 5 de març, la qual comptà amb escassa assistència de socis.

L'Institut aposta per les noves tecnologies que permeten una comunicació gairebé en temps real i que són més respectuoses amb el medi ambient. És per això que el contacte amb els nostres socis es realitza principalment mitjançant el correu electrònic i Internet, fent-los arribar per correu postal les invitacions a actes institucionals. A través de la nostra pàgina web, els socis poden accedir al butlletí d'activitats de l'Institut, el qual també se'ls hi envia un cop al mes.

A més a més, amb motiu del Diàleg, els socis van ser els primers en rebre tota la documentació disponible sobre els ponents i els seus discursos, i van gaudir de dues entrades gratuïtes per soci per a assistir al Fòrum.

A tots aquells actes que organitza l'Institut estan sempre convidats els socis, com ara el lliurament del Premi Solidaritat que va tenir lloc el 24 de febrer de 2004 al Parlament de Catalunya, tal i com s'explica a l'apartat 4.1.1., i la presentació pública del llibre "Concordia civil en Euskadi" el dia 27 d'abril de 2004, explicada a l'apartat 4.3.3.

6.- CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

Durant el 2004 s'han signat i/o renovat convenis de col·laboració amb les institucions següents per tal de poder desenvolupar la tasca pròpia de l'Institut de Drets Humans de Catalunya:

- Regidoria de Dona i Drets Civils, Ajuntament de Barcelona.
- Organisme Autònom Flor de Maig, Diputació de Barcelona.
- Master en Estudis Internacionals del Centre d'Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona
- Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.
- Universitat Tor Vergata de Roma.
- Síndic de Greuges de Catalunya.

D'altra banda s'han rebut subvencions dels organismes següents:

- Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- Secretaria General de Joventut del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 S. A.

Hem rebut col·laboració i suport directe del Parlament de Catalunya, del Síndic de Greuges de Catalunya, de l'Oficina de l'Alt Comissionat pels Drets Humans de Nacions Unides, i de la Direcció General de Drets Humans del Consell d'Europa.

Pel que fa a la societat civil, hem rebut suport i/o hem signat convenis de col·laboració amb les següents entitats:

- Guasch Teatre
- Comissió de Llibertats i Informàtica
- Observatori DESC
- Associació EQUIS
- Associació ACAIR
- Escola de Policia de la Generalitat

7. VALORACIÓ I PROPOSTES DE FUTUR

Tant la Junta Directiva com l'equip tècnic de l'Institut de Drets Humans de Catalunya fem una valoració molt positiva de les activitats i projectes desenvolupats durant el 2004, ja que, a més d'augmentar la quantitat i aprofundiment dels mateixos, hem desenvolupat una feina interna important d'estabilització de l'equip tècnic i de reforçament de les relacions institucionals i amb d'altres entitats.

En perspectiva de 2005, les principals línies de treball de l'IDHC seran fonamentalment:

- Mantenir, aprofundir i millorar els projectes clàssics de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
- Obrir línies de sensibilització i formació bàsica en matèria de drets fonamentals: drets humans al carrer i drets humans a la vida diària.
- Aprofundir i eixamplar les línies de debat, investigació i reivindicació en la temàtica de les noves realitats dels Drets Fonamentals: els drets emergents, a través de la difusió, debat i millora de la **Carta de Drets Humans Emergents** aprovada a Barcelona el setembre de 2004
- Diversificar la nostra oferta formativa.
- Obrir-nos al treball de drets humans i serveis penitenciaris, contribuint de forma objectiva i aportant elements positius al debat social i polític sobre l'estat de las presons a Catalunya, i la forma d'avançar cap a sistemes penitenciaris cada vegada més respectuosos amb els drets humans.

- Col·laborar i aprofundir en la incorporació del discurs i la praxis dels drets humans a l'agenda política dels governs locals de la província de Barcelona a través del conveni de col·laboració per a la creació d'una "Xarxa de pobles i ciutats pels drets humans" vinculada a la línia de polítiques de participació promogudes des de la diputació.
- Augmentar la presència i visualització de l'IDHC a nivell local, internacional i mediàtic.

Volem, en definitiva, continuar dins la mateixa lluita però millorant constantment la nostra feina.

Barcelona, febrer de 2005